

POCAŁOWANIE (57) *sb n*

Oba o oraz oba a jasne, e pochylone.

sg *N* pocałowanié (13); -é (6), -(e) (7). ◇ *G* pocałowaniã (7); -ã (6), -(a) (1). ◇ *D* pocałowaniu (1). ◇ *A* pocałowanié (12); -é (8), -(e) (4). ◇ *I* pocałowaniém (10), pocałowanim (9); -ém *TarDuch*, *BibRadz*, *BielKron*, *ArtKanc*, *ZawJeft*, *ActReg*, *GórnTroas*; -im *OpecŻyw*, *Leop* (2), *StryjKron*; -ém : -im *CzechEp* (2:2), *WujNT* (1:3); ~ -ém (1) *GórnTroas*, -em (1) *ZawJeft*, -(e)m (8). ◇ *L* pocałowaniu (5).

Sł stp notuje, Cn s.v. pocałować, Linde XVII – XIX w. s.v. pocałować.

*Pocałunek; osculum Murm, Mymer¹, PolAnt, Calag, Calep, Vulg; basium, suavitatio, suavium Calep; deosculatio, exosculatio Mącz (57) : a podniozłfy rączkę podał ijm [Jezus trzem królom] ku potzałowaniu/ dawłfy ijm pirwey przeżegnaniye. OpecŻyw 24v; O Iezu milofciwy/ ienżes od iudálfa zráydcy twégo przez potzałowanijé wydán bytz rączyles. OpecŻyw 106v, 106; Osculum. eyn mundlein/ ader eyn kůłz Pocałowánye Murm 53; Mymer¹ 23; TarDuch Cv; Powiedaią iże fie poczynaia Sępowie y rodzą telko z pocałowania *FalZioł* IV 27a; *Mącz* 270d; O iáko to było miłe á lube pocałowanie/ y pokoiu danie bráciey przez ták długi czas niezgodnych. *SkarJedn* 293, 386; *Calag* 321a; *CzechEp* 288, 427; Ale v nas to pocałowanie [na przywitanie] vftáło/ podobno dla tego/ iż z drugiego ábo z drugiey/ y przez vlicę gorzałkę dobrze poczuie. *WerGość* 264; *ArtKanc* D12; *Calep* 125a, [741]a, 1014a [2 r.]; A Iefus mu rzekł: Iudałzu/ pocałowáním wydawałz Syná człowieczego? *WujNT* *Luc* 22/48, *Matth* 26 arg, *Luc* 22 arg; *SkarKaz* 161b marg.*

pocałowanie czego (5): Iezu ktorys Magdaleny od pocałowania nog twogich nie odpędził. *TarDuch* B4v; Potym Olech głodem vciśniony vprosił od nich pokoy/ ofiaruiąc się przez Krzyżá pocałowanie/ y pod przyfięgą rofkazanie ich [*Swatopelka i Władimira*] vczynił *StryjKron* 195, 215; *SkarKaz* 161b. Cf »przywitać z pocałowaniem«.

pocałowanie czyje [w tym: *G sb i pron* (6), *ai poss* (3), *pron poss* (2)] (11): *PatKaz* I 1v; iáto [!] y pan Kryłtus Syn Boży niepátrzył ná fłowá y pocałowanie Iudałzowo: ále pátrzył ná rzetz iego/ przeto mu też ná fłowá y pocałowanie iego ták odpowiedział. *KrowObr* 204; *BibRadz* *Prov* 27/6; Vzdrowił [*Papież*] swoim pocałowaniem iednego trędowátého. *BielKron* 164v; *RejPos* [308]; O boże/ zaż to dawno/ gdy dzieci gromádá Mnie otaczála/ á ia/ vdziélálaM rádá Mácierzyńskiey miłości: áż z vmordowániém/ Gdy tá/ y ów chciał bydź cczón mym pocałowaniem. *GórnTroas* 63, 55; *WujNT* *Mar* 14 arg; Nie idę do pocałowania twe^{go} iáko Iudałz/ ále z łotrem dobrym wołam *SkarKaz* 161b; *KlonWor ded* **3.

W połączeniach szeregowych (3): Zwierzchność Papieżowi mocą wielkiego Synodu wyználi/ y przy swoim Cefárzu y w pocałowaniu/ y ípolnym obłápieniu y wdaniu pokoiu Chryłtułowego z wielkim fię wefelim roziácháli. *SkarJedn* 337; *ZawJeft* 41; Płáčz y pocałowanié/ y wárkocz ftárgány Przyymi/ á oycu odnieś mé ferdeczné rány. *GórnTroas* 54.

W charakterystycznych połączeniach: pocałowanie katolickie, lube, łagodne, miłe, ostatnie, święte (6), *zwykle*.

Zwroty: »da(wa)ć pocałowanie« (2): *WerGość* 264; Nie wiele cie zábawię obfitými łzami/ Pozwól/ iżbym żywému moiými rękami Oczki malé zawárlá/ y oštátnie dála Pocałowanié *GórnTroas* 54.

»(po)całować pocałowani(e)m ust« = *osculari osculis oris PolAnt, Vulg (2)*: Niechay mie cáłwie pocałowánim vlt fwoich *Leop Cant 1/1; BibRadz Cant 1/1; [TomZbrudzBrul Cant 1/1]*.

»pozdrowić (się) w pocałowaniu, pocałowaniem, z pocałowaniem« = *salutare in osculo Vulg (4:1:1)*: Pozdrowćie sie zobopolnie pocałowánim świętym. *Leop 1.Petr 5/14*; Pozdrowćie iedni drugie z pocałowánim świętym. *WujNT Rom 16/16*; Pozdrowćie się fpołecznie w świętym pocałowániu. *WujNT 2.Cor 13/12, 1.Cor 16/20, 1.Thess 5/26, 1.Petr 5/14*.

»z pocałowaniem przyjmować (a. przyjąć)« (2): Ale infze wftytkie [*pisma*] z pocałowánim y z poćiechą ferdeczną [...] przyjmuiemy *CzechEp 215, 264*.

»przywitać z pocałowaniem [*czego*]« (1): Krola naprzod przywitali zpocałowaniem ręki iego *ActReg 29*.

»wziąć pocałowanie« (1): Naprzod w Ogroycu wziął [*Krystus*] pocałowanie *ArtKanc D9*.

Przen (3) :

Zwroty: »pocałowanie brać« (1): Y tym fpołobem miłosierdzie y prawdą záchodzą sobie w drogę/ fprawiedliwość y pokoy wzaiem pocałowanie biorą. *WysKaz 23*.

»pocałowanie dawać« (1): Iáko tu sobie w drogę záchodzą miłosierdzie y prawdą? iáko sobie fprawiedliwość y pokoy pocałowanie dáią? *WysKaz 22*.

Wyrażenie: »pocałowanie Judaszowe« (1): Właśnie tedy każe ten chytry fługá/ nęćić ludzi iákoby Cietrzewie. A ponętá nie infza iest/ iedno chytrość/ twarzyczká y mowká łágodna/ vgadżanie y ćierpliwość/ zálezienie towáru choćia złego: [...] A krotko mowiac: kłámstwo y pocałowanie Iudałzowe. *KlonWor ded **3*.

Cf **POCAŁOWAĆ**

EW, (JDok)